

Šavovi

Linije ispisane nitima, neumoljivim zujanjem šivaće mašine, stvaraju šavove, vođene rukom tekstilnih radnica, uvježbanom beskonačnim nizom repeticija. Radnice - jer riječ je o profesiji u kojoj žene prevladavaju – tkanini daju oblik, dignitet, pretvaraju ju u uporabni predmet, stvaraju kreacije, nekad svakodnevnne i jednostavne, nekad raskošne i zavodljive, dok same ostaju nevidljive iza zidova tvorničkih hala. A rušenje tih zidova dramatično je, najavljuje krah, gubitak radnih mjesta i nesigurnost koja stvara egzistencijalne rane i najavljuje neke druge šavove.

S poštovanjem prema tekstilnim radnicama, s dubokim razumijevanjem priče, bez patetike i uz danas toliko deficitarnu empatiju Ivana Mrčela opisuje i komentira položaj žena u poslovnom svijetu, konkretno u materiji kojom se i sama bavi: u tekstu i tekstilnoj industriji, bremenitoj problemima. Vještom rukom uvježbanom u stvaranju umjetničkih djela vodi liniju niti u šivaćoj mašini, prati tragove rada društvu često nevidljivih djelatnica, ali ih ujedno i izvlači iz anonimnosti: iscertava linije njihovih lica, nitima, na tkanini. Na taj im način odaje počast, ali i sama prolazi put izazova svladavanja materijala koji je ponekad podatan, ali ponekad se i prilično opire. Pokazujući neupitnu vještinu rada u specifičnom mediju, umjetnica stvara i originalnu likovnu kvalitetu. Portreti žena koje opisuje vjerno odražavaju njihove karaktere. U gotovo stiliziranim licima možemo uhvatiti poglede koji odražavaju stav i stanje duha, pomirenost situacijom, životom ispunjenim žrtvovanjem za sigurnu egzistenciju, zapravo privid stabilnosti koja je na krhkim nogama i na koju one koje su središnji dio tog sustava ipak ne mogu utjecati. Jasno profilirane izraze lica Ivana Mrčela podvlači gestama, položajem ruku, stavom tijela u jednostavnoj odjeći, poput radničkih kuta. Tekstil koji nosi likove proziran je i podvlači opći dojam fragilnosti, krhke egzistencije snažnih žena. Promišljenim postavom i same djeluju poput objekata koje stvaraju, poput izloženih tekstilnih predmeta s pripadajućim etiketama.

Tekstilna je industrija slojevita tema na mnogo razina, a umjetnica sve te slojeve vještim isprepletanjem stvarnih niti i niti priča spaja finim kreativnim šavovima. Stvara privlačne vizualne slike koje u sebi sadrže i mnogo dublju ljepotu i vrijednosti. Jer, komentiranje društva oduvijek je zadatak umjetnosti, a kvalitetan komentar ima veći odjek. Iza Ivane Mrčele mnogo je takvih radova, a svaki od njih ljepotom i vizualnom kvalitetom uvlači nas dublje u priču, potiče na promišljanje, obogaćuje.

Ksenija Foretić